

ARTHUR
DAHL

Han har vikt sitt liv åt miljön och klimatet, kartlagt korallrevens förstörelse och varit en del av alla FN:s miljökonferenser från Stockholm till Stockholm. När Arthur Dahl är optimist ser han en global finanskollaps som kan lägga grunden för en värld där tillväxt mäts i hur vi tar hand om naturen, inte hur vi förstör den.

FRÅN STOCKHOLM OCH TILLBAKA

av ERIK HALKJAER
foto ISAAC GRIBERG

NÄR STOCKHOLM STOD värd för FN:s första miljökonferens 5–16 juni 1972 hänvisades stora delar av civilsamhället till Skarpnäck medan företrädarna för världens länder möttes i Folkets hus, i centrala Stockholm. Protesterna mot Vietnamkriget ledde till våldsamma demonstrationer.

En ung man som höll avstånd till aktivisterna och demonstrationstågen i Skarpnäck var Arthur Dahl, forskare i biologi, från USA. Han representerade religionen bahai, som lyckats registrera sig som samfund för att kunna ställa ut i samband med konferensen.

– Hemma i Kalifornien sade de att du är ju biolog, åk du, och så möttes jag upp av en bahai från Sverige. Några från Greenpeace var där också. Ingen från civilsamhället kunde komma in på konferensen. Jag låg på för att komma in och tala, men man sade hela tiden nej, men så plötsligt fick vi komma in och jag höll tal inför hela salen, säger Arthur Dahl.

Han lever i dag pensionärsnivå i Genève, i Schweiz, men hoppas ta sig till Stockholm för den konferens som Sverige står värd för 50 år efter miljökonferensen 1972. Denna gång handlar det enbart om två dagar, 1–2 juni.

– Jag har frågat FN:s miljöprogram, Unep, om de tänker bjuda in oss få veteraner som är kvar. Vi får se. Jag har på senare tid jobbat som konsult åt UN Environmental Management Group, som samordnar alla FN-organens miljöarbete, för att bidra till det dokument som FN kommer att presentera som sitt budskap på Stockholmskonferensen. ▶

Demonstrationer på Sergels torg i samband med FN:s första miljökonferens 1972.

PORTRÄTT

FÖR ARTHUR DAHL var hans tal i Stockholm 1972 starten på en karriär inte bara inom FN, utan även för FN:s arbete för miljö och klimat. I samband med Stockholmskonferensen skapades FN:s miljöprogram, Unep, och den kanadensiska diplomaten Maurice Strong blev dess första chef.

Arthur Dahl träffade aldrig Maurice Strong i Stockholm, men kunde genom ett hastigt besök på Uneps huvudkontor i Nairobi, Kenya, två år senare locka honom till ett möte i Stilla havet.

– Maurice Strong kom på besök till mig på Nya Kaledonien 1974, där jag jobbade som regional biologisk rådgivare för organisationen South Pacific Commission, som i dag heter Secretariat of the Pacific Regional Environment Program. Han stannade i flera dagar och under en FN-konferens 1975 vädjade han om stöd för de små Stilla havsnationerna.

Med hjälp av FN-finansieringen kunde South Pacific Commission ta fram rapporter om situationen för miljön i regionen, och även sitta ner med regeringarna i området. Det ledde till *Conference on Human Environment in the South Pacific*, på Raratonga, Cooköarna, 1982.

Arthur Dahl ger flera exempel på hur han kunnat påverka FN och åstadkomma förändringar. I sitt tal 1972 framhöll han att om miljön ska räddas måste FN och världens regeringar inkludera forskarvärlden och civilsamhället.

MÖJLIGHETEN ATT PÅVERKA större skeenden har han med sig från Stanford University där han läste biologi, innan han doktorerade vid University of California och fick jobb som forskare på korallrev vid Smithsonian Institute, i Washington DC.

Under sin tid i Stilla havet följde Arthur Dahl upp forskning på korallrev med data från 1917. Forskarna sitter nu med data för mer än 100 år om hur korallreven påverkats över tid.

– Vi kan nu följa hur reven själva kan återhämta sig efter stormar och naturkatastrofer, och hur motståndskraftig naturen är om den bara tillåts komma tillbaka, men med global uppvärmning, värmeböljor, utsläpp och lägre ph-värden blir det allt svårare, säger han.

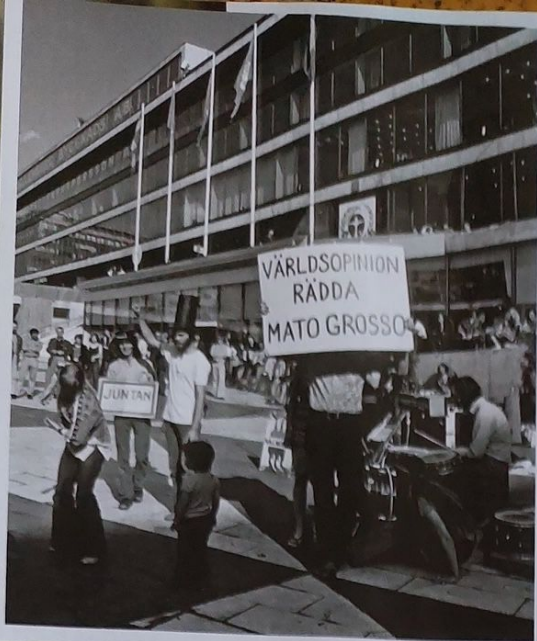
Forskningen på korallreven tog honom till Nairobi och Unep där han var med

Konferensens öppnande i Folkets hus.

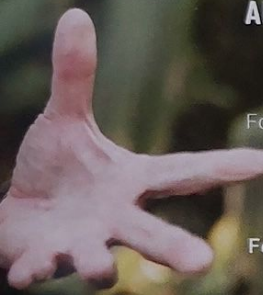
”När jag är optimist hoppas jag på en finansiell kollaps där dollarn blir värdelös.”

och byggde upp organisationens program för Stilla havsnationerna. När FN:s stora miljökonferens i Rio de Janeiro 1992 närmade sig togs Arthur Dahl in för att bistå i förberedelserna och framtagandet av Agenda 21, som skulle prägla hela världens miljöarbete i slutet av 1900-talet.

ARTHUR DAHL

Bor: Genève, Schweiz
 Familj: fru och två vuxna barn
 Gör: ordförande i International Environment Forum, konsult åt bland andra UN Environmental Management Group, tidigare assisterande vice vd för FN:s miljöorgan, Unep.

EFTER RIO-KONFERENSEN följde FN:s konferens om hållbar utveckling i Johannesburg 2002, som kom att handla mycket om att försvara landvinningarna i Rio 1992. USA hade vid detta lag skurit ner sitt stöd till Unep, som hankade sig fram med en budget två tredjedelar så stor som tidigare. Frankrike var upprört över kritiken mot kärnvapentesterna i Stilla havet.

När världens länder återigen möttes i Rio de Janeiro 2012 var Arthur Dahl med. Nu lades grunden till de 17 globala målen för hållbar utveckling och klimatavtalet i Paris, som båda skrevs under 2015.

När världen nu samlar sig för 50-årsminnet av Stockholmskonferensen 1972 har Arthur Dahl inga höga förväntningar. Han anser att så länge världens länder hänger fast vid ett ekonomiskt system som helt bygger på ständig vinst på bekostnad av natur och miljö kommer klimatförändringarna och förstörelsen av den biologiska mångfalden aldrig att kunna stoppas.

– När jag är optimist hoppas jag på en finansiell kollaps där dollarn blir värdelös, ingen kan handla i fossila bränslen, bromsen på klimatkrisen slår till och handeln med vilda djur stoppas.

ARTHUR DAHL beskriver en dystopisk, men i allra högsta grad verklig, världsordning där

ekonomers syn på vinst styr och bruttonationalprodukten (BNP) används som utvecklingsmått.

– Medan pengarna styr ignorerar vi hur systemet påverkar miljö och sociala värden. Vad vi behöver är ett mer ansvarsutkrävande system där biologisk mångfald är den centrala valutan. I dag mäts den bara när den huggs ner och förbrukas för att bli finansiell rikedom. Tänk om vi i stället räknade värdet i skydd av vatten, ekologisk balans, återskapande av atmosfären och så vidare. De som förstör dessa värden borde betala för det.

Att under två junidagar i Stockholm skapa ett nytt system för att mäta hållbar utveckling i biologisk mångfald inser Arthur Dahl är omöjligt. Inför FN:s klimattoppmöte i Glasgow förra året lade han som deltagare i organisationen Global Governance Forums rådgivande organ fram en rad konkreta förslag på hur ett sådant system skulle kunna byggas upp.

I STOCKHOLM HOPPAS han att så många av dessa förslag som möjligt kommer att tas upp. Desto fler saker kan världens länder och civilsamhällesorganisationer ta vidare för att konkretisera efter konferensen.

– Vi måste inse att miljö inte kan separeras från sociala frågor och hitta ett system som är mer integrerat, men också anpassat för regionala utmaningar och lösningar. Vi kan inte tvinga på folk lösningar eller jobba uppifrån och ner. Vi behöver ge FN rollen som dirigent som kan få alla instrumenten, det vill säga alla länder, organisationer och andra aktörer, att spela samma melodi. ➔

MILSTOLPAR

1969

Fick forskartjänst på institutionen för biologi vid Smithsonian Institute, i Washington D.C, i USA och inledde sitt arbete med korallrev.

1972

Deltog på FN:s första miljökonferens i Stockholm, som representant för religionen Bahai.

1974

Arbetade i Nya Kaledonien för South Pacific Commission med att skydda biologisk mångfald och stärka skyddet av naturen och miljön bland Stilla havets små önationer.

1989

Rekryterades till FN:s miljöorgan Unep, samordnade FN:s program Earth Watch och jobbade med Agenda 21 inför FN:s miljökonferens i Rio de Janeiro 1992.

2000

Ledde Uneps arbete med korallrev fram till pensionen 2002.

2014

Bistod bland andra Världsbanken och Unep i arbetet med att integrera de 17 globala målen för hållbar utveckling i verksamheten och ta fram nya utvecklingsindex och indikatorer.

2022

Bistår FN med att ta fram sitt huvudbudskap till miljö- och klimatkonferensen i Stockholm, 50 år efter konferensen 1972. Planerar att delta.